

Teologisk voksenundervisning

AALBORG STIFT · SÆSONPROGRAM 2019 · 2020 · JUBILÆUMSSÆSON - 25 ÅR

Formål

Formålet med Teologisk Voksenundervisning i Aalborg Stift er at give en bred og grundig orientering om kristendommens idé-indhold og historie.

Undervisningen omfatter de fleste af de fag, der undervises i på de teologiske fakulteter i Aarhus og København.

Ambitionen er at give kursisterne en mulighed for at fordybe sig i kirkens bekendelsesgrundlag og det religiøse univers, som har sat sit præg på dansk kultur i 1000 år. Undervisningen er således et tilbud til alle, der ønsker at udvide deres kendskab til Bibelen og dens tilblivelse samt til kristendommens oprindelse, gudsopfattelse, historie og livsforståelse. Undervisningen henvender sig bredt og er åben for alle voksne.

Forløb

Teologisk Voksenundervisning har en 1., 2., 3. årgang med fast pensum samt en 4. årgang med vekslende programindhold. Nybegyndere starter på 1. årgang og rykker hvert år en klasse op for at slutte med 3. årgang. Alle, der har fuldført forløbet kan dog fortsætte på et fortsætterhold, 4. årgang, så længe de ønsker.

Ud over de almindelige kursusdage arrangeres der hvert år en indledende kursusdag "Teologi for alle" som i år bliver den 20. september 2019.

Teologi for alle henvender sig til alle interesserede og er også for dem, der ikke er tilmeldt Teologisk Voksenundervisning.

Dagen er tænkt som en uforpligtende introduktion til den teologiske voksenundervisning, og er for alle allerede tilmeldte en måde at påbegynde en ny sæson.

Dagen er således åben for alle.

Tid, sted og undervisningsform

SÆSON 2019/20	SÆSON 2020/21	SÆSON 2021/22
5. OKTOBER	3. OKTOBER	2. OKTOBER
26. OKTOBER	24. OKTOBER	30. OKTOBER
16. NOVEMBER	14. NOVEMBER	13. NOVEMBER
7. DECEMBER	5. DECEMBER	4. DECEMBER
4. JANUAR	9. JANUAR	8. JANUAR
25. JANUAR	30. JANUAR	29. JANUAR
15. FEBRUAR	20. FEBRUAR	19. FEBRUAR
7. MARTS	13. MARTS	12. MARTS

Grundforløbet strækker sig over tre sæsoner/vintre på ovennævnte lørdage

Sæsonens sidste undervisningsdag den 7. marts 2020 afsluttes med en fælles fest kl. 16.00-19.00. Udgift til afslutningsfest er indeholdt i deltagerbetalingen (dog ikke drikkevarer).

Tilmelding til afslutningsarrangementet: først i det nye år.

Undervisningen foregår i Folkekirkens Hus og i krypten under Budolfi kirke. Alle får inden kursusstart oplysning om praktiske forhold samt besked om, hvilket undervisningslokale der tildeles den enkelte årgang.

Undervisningsdagen begynder kl.9.00 med morgenkaffe i Domkirkens krypt efterfulgt af morgensang i Domkirken kl.9.30. Selve undervisningen begynder kl.10.00. Undervisningen former sig oftest som foredrag med drøftelse. Forløbet er som følger:

Morgenkaffe i Domkirkens krypt	09.00 – 09.30
Morgenandagt i Domkirken	09.30 – 09.45
1. lektion	10.00 – 11.45
Frokost (medbragt)	11.45 – 12.30
2. lektion	12.30 – 14.10
(4. årgang afsluttes kl.14.10)	
3. lektion	14.20 – 16.00

Lærerne

Lærerne er teologer eller andre år med akademisk baggrund. I den kommende sæson underviser følgende på 1. 2. og 3. årgang: Iben Aldal, Johannes Kühle, Lisbeth Solmunde Michelsen, Jørgen Jørgensen, Jens-Peter Olesen, Hanne Puk Dahl, Folmer Toftdahl-Olesen, Steen Kongsbak Thomsen og Isak Krab Koed.

HANS VIUM MIKKELSEN

Teologi for alle

Fredag den 20. september 2019
kl.16.00 - 21.00 i Folkekirkens Hus

Dagen er for alle der interesserer sig for teologi og kristendom og spørgsmålet om kristendommens betydning og relevans i dag. Dagen er for dem, der gerne vil snuse lidt til hvad TVU (Teologisk Voksenundervisning) er og måske overvejer at tilmelde sig TVU som kursist.

Dagen er også for alle dem, der allerede kender TVU. Her fungerer dagen som et festlig og indholdsrig begyndelse på årets TVU-sæson.

Husk tilmelding til "Teologi for alle"
(200 kr. (inkl. middag) – se side 11.

PROGRAM:

Kl. 16.00 – 18.00: Velkomst, kaffe og foredrag ved Hans Vium Mikkelsen, ph.d. og Rektor for Folkekirkens uddannelses- og videnscenter. Løgumløster

"Det gør noget ved Gud, at Han er blevet far" - forsoningsteologi udlagt mellem tradition og nutid

"Forsoningen udgør kristendommens grundnerve – men hvad implicerer den for vores forståelse af Gud og os selv? En nutidig forsoningsteologi må tænke dét, at Gud blev menneske og at Jesus døde på korset sammen. I denne sammentænkning bliver det tydeligt, at forsoning handler om andet og mere end at Gud skal stilles tilfreds gennem et gudvelbehageligt offer.

Den kristne forsoningslære skal med andre ord rives fri af en tradition, der udfolder forsoningslæren ud fra en traditionel ærestænkning, hvor Gud fremstår som den krænkede og vrede part. Sammenhængen mellem inkarnation og forsoning indebærer, at forsoningen både retter sig imod Gud og menneske. Det gør noget ved Gud, at Han er blevet far."

Foredraget vil både beskrive elementer af den kristne traditions udlægning af Jesu død – og komme med et bud på en samtidig udlægning af forsoningen.

Kl. 18.15: Gudstjeneste i Domkirken

Kl. 19.00: Middag m.v. i Folkekirkens Hus

1. årgang

a) Gammel Testamente.

Med udgangspunkt i læsningen af de første 11 kapitler af Første Mosebog diskuteres den såkaldte urhistorie – om verdens tilblivelse og menneskeslægtens oprindelse. Derefter gennemgås dele af patriarkhistorien (Kap. 12-50): Guds løfter til sit folk som det gennemgående tema og inddragelse af tekster fra det øvrige gamle testamente.

b) Ny Testamente.

Der undervises i den nytestamentlige tidshistorie og det Nye Testaments baggrund. Desuden læses Paulus' første brev til korintherne, dels for at få en nærmere forståelse af stridsspørgsmålene i de første kristne menigheder, dels for at blive klar over grundene til de teologiske standpunkter, Paulus indtog.

c) Systematisk teologi.

Den systematiske teologi forsøger at eftertænke temaer fra læsningen af de bibelske tekster og sætte dem ind i en større og nutidig sammenhæng. På første årgang diskuteres – i systematisk sammenhæng – grundlæggende temaer som trosbekendelse, dåb og nadver samt forholdet mellem Gud og det onde.

2. årgang

a) Ny Testamente

Markusevangeliet, som er det ældste evangelium, læses med henblik på dets forståelse af Jesus som Guds søn. Undervejs inddrages tekster fra Matthæus og Lukas. Centrale teologiske temaer som evangeliernes tilblivelse, evangelieforskningen, metoder, synoptisk oversigt, Markusevangeliets særpræg, lignelser, underberetninger og Messiashemmeligheden, - belyses, analyseres og diskuteres. De sidste tre lørdage gennemgås Bjergprædikenen.

b) Kirkehistorie

Der gives en oversigt over hovedtræk i kirkens historie fra dens begyndelse, som kan læses i Apostlenes gerninger, til den katolske kirke i middelalderen, Luthers reformation, op til i dag.

c) Systematisk teologi (kun efterår)

I forlængelse af nogle centrale bibelske tekster, hvor lidelsen spiller en stor rolle, ser vi på, hvordan lidelsens problem er blevet opfattet og udlagt frem til i dag.

d) Etik (kun forår)

Om foråret gives en oversigt over centrale etiske positioner op gennem tiderne ud fra spørgsmålet: Hvordan begrundes etisk argumentation?

3. årgang

a) Gammel Testamente (kun efterår)

Her gives en gennemgang af profetlitteraturens væsen og hensigt. Iflg. første Mosebog blev Israel udvalgt til det redskab, som Gud vil bruge til at hente verdens folkeslag tilbage til sig med. Profeterne holdt jøderne fast på at leve op til denne udvælgelse, og det lys, det Nye Testamente kaster tilbage på disse forestillinger, vil også blive diskuteret.

b) Kirkekundskab (kun forår)

Spørgsmål som: Hvad er kirkens kendetegn iflg. Det nye Testamente? Hvad er den evangelisk-lutherske kirkes særpræg? Hvorfor ser folkekirkens gudstjeneste ud som den gør? – vil blive gennemgået og drøftet, og vi læser bekendelsesskrifterne: folkekirkens fælles læregrundlag.

c) Ny Testamente

Om efteråret læses Johannesevangeliet: det fjerde og noget anderledes end de tre øvrige (synoptiske) evangelier. Vi læser med særlig henblik på, hvordan der fortælles om Jesus som den, der gør undere og dermed giver tegn på sin herlighed. Jesus-billedet her sammenlignes med det, man finder i Markusevangeliet. Om foråret læses Paulus' brev til romerne med vægt lagt på Paulus' placering mellem jøder og hedninger og den betydning, det har for hans teologiske tænkning.

d) Systematisk teologi

Kristendommens kernebudskab er, at Gud frelser mennesker ved Jesus fra Nazareth, som både er sandt menneske og sand Gud. Dette budskab eller denne tanke har gennem tiderne ændret form, forståelse og forkyndelse, afhængig af hvor vægten er blevet lagt, - på det menneskelige eller det guddommelige.

Vi indkredser tidens og teologiens tanker.

4. årgang - Tema: Teologiske brudflader og troens liv

Lørdag den 5. oktober:

"Gud og ateisme". Ved lektor Lars Sandbæk. Cand. theol. Københavns Universitet 2004. Ph.d. 2009 Ph.d. Lektor ved Folkekirkens uddannelses- og videnscenter.

Det 19. og 20. århundrede var religionskritikkens og antikirkelighedens store epoke. Vi lever nu i eftervirkningerne af de mange hårdtslående opgør med den kristne tro og kan konstatere, at de ikke har været uden effekt. Flere og flere danskere er blevet irreligiøse og ateister og fatter enten ingen interesse for Gud eller opfatter troen på Gud som et primitivt fortidslevn.

I en årerække har en særlig aggressiv form for ateisme gjort sig gældende, hvis formål er at bekæmpe og om muligt udrydde den religiøse tro. Hvad siger disse ateister om Gud, har de en kritik, der er værd at lytte til, og har deres kritik egentlig noget særligt at gøre med den kristne forståelse af Gud?

Lørdag den 26. oktober:

"Jesus mellem historievidenskab og kristentro". Ved Lektor i teologi på Århus Universitet, Ph.d. Kasper Bro Larsen. I 2018 udgav han bogen "Jesus" i Aarhus Universitetsforlags serie Tænkepauser.

Jesus sagde "Følg mig!" I dag har han flere følgere end nogen kendis på Twitter.

Men hvem var den historiske Jesus? Bibelforskningen har været på jagt efter svaret de sidste 250 år. Og forslagene er mangfoldige: en politisk revolutionær, en hippiefilosof, en jødisk freelance-rabbi, en bondeprofet, en healer-charlatan – eller slet og ret Guds søn? Foredraget vil tegne en skitse af den historiske Jesus og fortælle historien om, hvordan han efter sin død blev anset for kristen. Er den historiske Jesus overhovedet relevant for kristendommen i dag?

Lørdag den 16. november:

"Kirken mellem dåb og død. Teologisk vandring fra vugge til krukke mellem følelse og fornuft". Ved Ulla Morre Bidstrup. Uddannelsesleder i folkekirken, præst og ph.d på afhandlingen "Fordi der skal prædikkes på lørdag" om de kirkelige handlinger. Ulla Morre Bidstrup har skrevet flere praktisk teologiske bøger og underviser kommente og fungerende præster indenfor feltet.

"Når lillebror skal døbes, kusine Viola skal giftes eller farmor skal herfra". De kirkelige handlinger mellem erfaring og forkyndelse.

Folkekirken spiller en stor rolle for danskerne ved de store livsbegivenheder. Men hvad er det for en rolle? Er det ren service eller er der også bekendelse på færde? Hvad er forholdet mellem de kirkelige handlinger og andre gudstjenester, og hvordan forkyndes evangeliet, så det bliver livs- og erfaringsnært?

Lørdag den 7. december:

"Tro og helbredelse mellem følelse og fornuft" v. Niels Christian Hvidt, theol. dr. professor i eksistential og åndelig omsorg på Sundhedsvidenskab på Syddansk Universitetscenter.

Forholdet mellem tro og helbred har været et relativt overset emne i den danske sundhedsfaglige forskning. I de fleste kulturer har der imidlertid været en afgørende forbindelse mellem tro og helbred med fokus på sammenhængen mellem krop, psyke og sjæl.

Der redegøres for forskningsresultater fra Danmark og udland, der viser, at tro flytter bjerge i den forstand, at mennesker med en trospraksis har en lavere sygdomsrisiko, lever længere og har flere ressourcer at trække på under krise.

Dernæst bliver der fokuseret på det omvendte forhold, at bjerge flytter troen i den forstand, at der er få ting, der får danskere til at tænke over eksistentielle forhold, som netop et sygdoms- eller kriserbjerg kan gøre det. I Danmark er meget få religiøst aktive, og religion spiller en mindre rolle i menneskers hverdagsliv, men over 70 %

af befolkningen kalder sig alligevel "troende", en "hviletro", der kan accentueres ved sygdom.

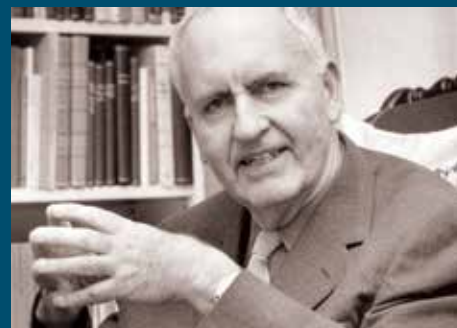
Forår 2020: Brudflader i nyere dansk teologi eksemplificeret gennem de 4 "store" århusteologer.

Lørdag den 4. januar 20:

*"Regin Prenters bidrag til og betydning for teologi og kirke".
Ved lektor, ph.d. Bo Kristian Holm.*

Regin Prenter (1907 – 1990) var en ener i dansk teologi. Hans teologi var på én gang rodfæstet i luthersk teologi og åben ud mod verden. Både hans disputats, "Spiritus Creator", og hans dogmatik, "Skabelse og Genløsning", blev oversat til både tysk og engelsk. Og han skrev også selv vigtige værker på tysk, engelsk og fransk.

Ligesom reformationen greb tilbage til oldkirken og med oldkirkens teologi tænkte mere nyt, end den selv troede, så lod Prenter sig i høj grad inspirere af Luthers måde at tænke teologi på. Men Prenter gentog ikke blot sin samtids Lutherforståelse. Han læste Luther gennem Grundtvig, og det gjorde ham

REGIN PRENTER

i stand til at se meget hos Luther, som samtiden havde tendens til at overse. Dermed bidrog Prenter til at give Luther en særlig skandinavisk tone, der faktisk foregreb en række af de punkter, som kom til at præge Lutherforskningen langt senere. Lige på nær ét, som Prenter overså betydningen af.

Vi vil følge Prenters udvikling fra begyndelsen til slut med fokus på de steder, hvor Prenter stadig har noget at bidrage med til en nutidig diskussion af, hvad luthersk teologi og kirke er.

Lørdag den 25. januar:

"Johannes Sløks bidrag til og betydning for teologi og kirke".

Ved biskop emeritus Kjeld Holm.

Johannes Sløk (1916 – 2001) er en af de væsentligste teologiske og filosofiske personligheder i sidste århundrede, og med sin tænkning stadig en inspiration for nutiden.

Hans tænkning udfolder sig i spændingsfeltet mellem nederlagsstemning og forsoning, mellem individualisme og fællesskab, mellem humanisme og kristendom.

Hans forfatterskab er også afhængig af hans egen tilværelse og de problemer, der var forbundet med den.

Alt sammen har Kjeld Holm et førstehånds kendskab til, i og med, at han var Sløks elev, men i mere end 30 år også en nær ven af ham.

Lørdag den 15. februar:

"Knud Ejler Christian Løgstrups bidrag til og betydning for teologi og kirke."

Ved Kjeld Sloth Nielsen, lektor i homiletik ved Folkekirkens Uddannelses og Videnscenter. Ph.d. på en afhandling om K.E. Løgstrups sene teologi.

K. E. Løgstrup (1905-1981) var professor i Etik og Religionsfilosofi ved Universitetet i Aarhus og den mest originale – og omstridte – danske teolog i det 20. århundrede. Dagens dobbeltforelæsning drejer sig om, hvordan Løgstrup gør Gud gældende på en både saglig og relevant måde for en moderne bevidsthed, der er præget af en historisk og naturvidenskabelig tænkemåde. Første forelæsning: Den skjulte Gud. Om metafysik, følelse, forståelse og teologi i en moderne verden
Anden forelæsning: Den åbenbarede Gud. Om Jesus, troen, kirken og gudstjenesten i en moderne verden.

Lørdag den 7. marts:

Professor Poul Georg Lindhardt (1910 - 1988). Ved professor, Dr. Theol. Jens Holger Schjørring.

Dagen dobbeltforelæsning deles op i to:

1) Første Verdenskrig - urkatastrofen i det 20. årh.

Første Verdenskrig resulterede i millioner af dræbte og ufattelige lidelser for mange overlevende. Krigen førte desuden til omfattende ændringer af landegrænserne i Europe og af de

politiske magtforhold. - Også for kirkerne førte krigen til dybtgående ændringer. Mens der i begyndelsesfasen sås alliancer mellem de krigsførende nationer og de pågældende landes kirkelige ledelse, kom det i løbet af krigen og navnlig bagefter til en nyorientering angående kirkernes rolle og forpligtelse i forhold til international forståelse. I globalt perspektiv betød krigen, at de europæiske kirker led et tab i troværdighed i forhold til kirkerne uden for Europe.

2) P.G. Lindhardts bidrag og betydning for teologi og kirke.

P.G. Lindhardt var professor i kirkehistorie ved Aarhus Universitet i næsten 40 år. Ved sin afgang efterlod han sig et omfattende fagligt forfatterskab om Danmarks nyere og nyeste kirkehistorie.

I den bredere offentlighed blev han et kendt navn, både respekteret og omstridt. Han holdt utallige foredrag ud over landet, skrev anmeldelser og debatindlæg i Jyllands-Posten og var hjælpepræst ved Vor Frue Kirke i Århus. Særligt hans prædiken om "det evige liv" gav næring til en særdeles ophedet debat ud over det ganske land.

Vi forsager...

HVAD TROR VI PÅ?

*Vi tror på
Gud Fader*

HVAD TROR VI PÅ?

Hvad tror vi på?

Folkekirkens hus i Aalborg vil danne ramme om en samtale om selve det at tro. Vi ønsker at skabe et rum for refleksion over Gud i tiden og stille spørgsmålet: Hvordan er kristendommens udtryk i dag? Over flere sæsoner sættes trosbekendelsens udsagn på spidsen: Forsagelsen, skabelsen, inkarnationen, ånden/kirken i verden. Der inviteres til en fordomsfri debat om bekendelsens postulat. Hvilken betydning har bekendelsens ord ind i en nutidig kontekst?

**Foredragene udgives
efterfølgende i essay form.
Første og anden sæson er trykt
og sælges for kun kr. 50,-**

Teologisk voksenundervisning

Undervisningsafgift

Teologisk Voksenundervisning i Aalborg Stift drives som aftenskole i henhold til lov om støtte til folkeoplysning. Undervisningsgebyret for sæson 2019 - 2020 er 1150 kr. pr. deltager. Pensionister bosat i Aalborg kommune kan deltage til reduceret pris: 900 kr. Deltagere fra andre kommuner må søge deres egen kommune om evt. tilskud.

Tilmelding

Tilmelding og betaling er elektronisk, som bekrævet overfor. (Er dette svært for dig, ringer du til Lone Brønnum Hein 9812 2711, som gerne hjælper dig)

Tilmelding til undervisningen på årgangene 1, 2, 3 og 4 sker ved, at du går ind på Aalborg Stifts hjemmeside www.aalborgstift.dk - og klikker på dette link:

<http://bit.ly/deltagertilmelding>

Sådan gør du, når du har åbnet linket:

1. Klik på det hold du skal deltage på i listen til venstre.
2. Alle nye deltagere skal oprette sig som "Nyt medlem". De der allerede ved sidste års tilmelding blev "medlem" skal logge ind med mobilnummer eller email-adresse samt den adgangskode som blev tildelt ved tilmeldingen. Har man glemt adgangskoden, kan systemet sende en ny kode ved at trykke på "Glemt adgangskode".
3. Klik på den orange knap "Tilmeld" i det grå felt.
4. Alle nye medlemmer skal udfylde de oplysninger som står under punktet "Nyt medlem". Det er meget vigtigt at indtaste mobilnummer og e-mail adresse. Sæt også kryds i rubrikkerne "Jeg ønsker at modtage nyheder" OG "Jeg accepterer handelsbetingelserne"
5. Klik "Tilmeld" og følg betalingsvejledningen. Du modtager nu en mail som bekræftelse, der også indeholder den adgangskode, du fremover kan bruge ved tilmeldinger.

Sidste undervisningsdag

7. marts 2020

Program for dagen:

09.00-09.30:

Morgenkaffe i Domkirkens krypt

09.30-09.45:

Morgenandagt i Domkirken

10.00-11.45: 1. lektion

11.45-12.30: Pause

12.30-14.10: 2. lektion

14.20- 16.00: 3. lektion

(særligt program for 4. årgang)

16.30-19.00: Afslutningsmiddag
i Aalborgsalen i Folkekirkens Hus
for alle tilmeldte. Deltagerne
betaler selv drikkevarer.

Teologisk voksenundervisning i Aalborg Stift i 25 år

TVUs undervisningsæsonen 2019-2020 bliver den 25. af slagsen. I Aalborg stiftsårbog 1994 kan man nærmest helt stilfærdigt, læse:

"Domprovsten orienterede om dette nye initiativ og oplyste, at der er 138 tilmeldte til første årgang, men at der alene er plads til 90 deltagere. Der må således desværre meddeles afslag til en stor del af de tilmeldte. Undervisningen foregår på 3 hold, og domprovstiet sørger for lokaler hertil".

Den omtalte domprovst var Johannes Freltoft. Aalborg Stifts domprovst fra 1986 – 97. Han havde en solid undervisningsmæssig baggrund med sig, idet han i en årrække underviste på Hjørring Seminarium, inden han blev domprovst. Undervisning i kristendom og teologi stod han hjerte nær. Han blev idemanden til Teologisk Voksenundervisning i Aalborg og orienterede, som ovenfor citeret, om det ved stiftets landemøde i oktober 1994.

25 år efter lever TVU stadig, og endda i bedste velgående. De 3 årgange munder for mange ud i deltagelse på fjerde årgang, som er blevet til en "evigheds-årgang". Med skiftende undervisningsindhold kan alle deltage - år efter år - og til stadighed holde den teologiske tanke klar.

Vi kan glæde os over, at deltagere i den teologiske voksenundervisning kommer fra nær og fjern i hele stiftet. Det er ikke alene undervisning, der modtages på TVU og drøftelser om tro og liv der føres. Der skabes også venskaber. Vi kipper med flaget - ikke bare på grund af Dannebrog's 800 års jubilæum, men fordi TVU fejret sit 25 års jubilæum.

Velkommen til jubilæumssæsonen 2019-20.